



**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN TELECOMMUNICATIE**

---

**BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT**

**VAN**

**17/06/2009**

**BETREFFENDE**

**MET BETREKKING TOT DE GESCHEIDEN BOEKHOUDING VAN BELGACOM VOOR HET JAAR 2005**

## Inhoudsopgave

<b>1. Doel .....</b>	<b>3</b>
<b>2. Retroacta en resultaten van de openbare raadpleging .....</b>	<b>3</b>
<b>3. Reglementaire Principes van toepassing op de gescheiden boekhouding van 2005 van Belgacom .....</b>	<b>4</b>
<b>4. Verdeling van de exploitatiekosten, het geïnvesteerde vermogen en de inkomsten over de voornaamste bedrijfsactiviteiten.....</b>	<b>6</b>
<b>5. Toewijzing overeenkomstig het beginsel van kostenveroorzaking .....</b>	<b>7</b>
<b>6. Voldoende detaillering van het kostenberekeningssysteem .....</b>	<b>8</b>
6.1. Verzoening tussen de statutaire boekhouding en de kostenbasis van de gescheiden boekhouding.....	8
6.2. Splitsing van de kostenbasis tussen netwerkgebonden en niet-netwerkgebonden kosten .....	8
6.3. Uitsplitsing van de ABC-kosten in directe en indirecte kosten .....	8
6.4. Toerekening van indirecte kosten aan de activiteiten .....	9
6.4.1. Klassering van indirecte kosten: primaire, management- en ondersteunende activiteiten .....	9
6.4.2. Toerekening van ondersteunende kosten aan managementactiviteiten, primaire activiteiten en het PPP-model .....	9
6.5. Toerekening van kosten van primaire activiteiten en van managementactiviteiten aan de producten.....	9
6.6. PPP-model.....	10
6.6.1. Revaluatie van activa .....	10
6.6.2. Groepering van de kostenbronnen in kostenpools. ....	10
6.7. Toerekening van de kostenpools aan de eindgebruikersdiensten (producten) .....	10
6.8. Gescheiden boekhouding - verrekeningskosten .....	11
<b>7. Identificatie en validering van de niet-toerekenbare kosten en goedkeuring van de toerekening ervan .....</b>	<b>11</b>
<b>8. Bepaling van de waarde van de netwerkactiva tegen hun toekomstgerichte of huidige waarde.....</b>	<b>11</b>
<b>9. Publicatie van een winst- en verliesrekening, alsook van het vast kapitaal voor de investeringen .....</b>	<b>13</b>
<b>10. Identificatie van de waardering van de interne verrekeningen van de ene bedrijfsactiviteit bij de andere .....</b>	<b>13</b>
<b>11. Audit van de gescheiden boekhouding van 2005 .....</b>	<b>14</b>
<b>12. Algemene conclusie .....</b>	<b>14</b>
<b>13. Beroepsmogelijkheden .....</b>	<b>15</b>

## 1. Doel

Dit besluit heeft tot doel de evaluatie van de naleving van de boekhoudkundige principes die zijn vastgelegd in het koninklijk besluit van 4 oktober 1999 betreffende sommige boekhoudkundige principes die van toepassing zijn op organisaties met een sterke positie op de telecommunicatiemarkt dat uitvoering verleent aan artikel 109 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (hierna het KB van 4 oktober 1999) bij de opstelling van de gescheiden boekhouding van 2005 van Belgacom NV de van publiek recht, btw BE 0202.239.951 (hierna Belgacom).

De opmerkingen die zijn geformuleerd in het kader van deze overeenstemmingsverklaring doen geen afbreuk aan de specifieke besluiten van het BIPT (hierna ook het Instituut) met betrekking tot de tarifiering van wholesalediensten.

## 2. Retroacta en resultaten van de openbare raadpleging

Op 30/11/2007 heeft Belgacom aan het Instituut de volgende documenten overgezonden:

- het Excel-model van de gescheiden boekhouding voor het jaar 2005;
- het auditverslag van de bedrijfsrevisor Ernst & Young (hierna de auditeur);
- de beschrijving van de werkwijze van het model van de gescheiden boekhouding;
- een toelichting omtrent de verschillen tussen de resultaten van de modellen voor 2004 en 2005.

Op 10/04/2009 heeft het BIPT op zijn website het ontwerp van dit besluit gepubliceerd teneinde het ter openbare raadpleging voor te leggen conform artikel 140 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna de wet van 13 juni 2005).

Het BIPT heeft naar behoren kennis genomen van alle resultaten van de openbare raadpleging. Conform voormeld artikel 140 worden de resultaten van de openbare raadpleging openbaar gemaakt, met inachtneming van de regels inzake vertrouwelijkheid van de bedrijfsgegevens, wat hierna gebeurt. Het Instituut is niet wettelijk verplicht om te antwoorden op elk van de kritieken die werden geuit tijdens de openbare raadpleging. Het heeft bepaalde argumenten geselecteerd waarvoor het een antwoord geschikt achtte.

De vzw Platform Telecom Operators & Service Providers (hierna het Platform), Belgacom en een rechtspersoon die anoniem wenst te blijven, hebben gereageerd op de openbare raadpleging binnen de toebedeelde termijn.

1) Opmerkingen van Belgacom en antwoorden van het BIPT:

a) Belgacom heeft de nadruk gelegd op de noodzaak van een overeenstemmingsverklaring van het Instituut vóór elke publicatie.

Het Instituut heeft zijn ontwerp aangepast wat betreft de publicatie van de winst- en verliesrekening en het vast kapitaal voor de investeringen.

b) Belgacom wenst zijn standpunt inzake de vertrouwelijkheid van de cijfergegevens opnieuw krachtig te bevestigen. Belgacom herinnert eraan dat de Europese Commissie in haar aanbeveling van 8 april 1998, waarop het koninklijk besluit van 4/10/1999 is gebaseerd, preciseert dat de informatie waaruit het is opgemaakt, ongeacht of ze onder de commerciële vertrouwelijkheid valt, niet zou mogen gepubliceerd worden. Het dient te worden opgemerkt dat de Commissie dat feit niet weerlegt in haar nieuwe versie van de aanbeveling van 19 september 2005.

Het Instituut leest wat volgt in de bijlage bij de Aanbeveling 2005/698 van 19 september 2005 van de Europese Commissie inzake scheiding van boekhoudingen en kostenberekeningssystemen (L 266/64):

“De door het regelgevingskader voorgeschreven boekhoudkundige informatie is van nut voor de nationale regelgevingsinstanties en andere partijen waarvoor de op deze informatie gebaseerde reguleringsbesluiten gevolgen kunnen hebben, zoals concurrenten, investeerders en consumenten. In dit verband kan de publicatie van informatie bijdragen tot een open en

concurrerende markt en eveneens tot de geloofwaardigheid van het voorgeschreven boekhoudsysteem.

Voor de publicatie kunnen evenwel beperkingen gelden op grond van voorschriften van de lidstaten en de Gemeenschap ten aanzien van de vertrouwelijkheid van bedrijfsgegevens. Daarom verdient het aanbeveling dat de nationale regelgevingsinstanties, na inwinning van het advies van de exploitanten, bepalen welke informatie als vertrouwelijk moet worden beschouwd en daarom niet toegankelijk mag worden gemaakt.”

Het Instituut heeft Belgacom geraadpleegd en heeft bepaald welke vertrouwelijke informatie niet dient te worden gepubliceerd.

Het hof van beroep van Brussel heeft in zijn arrest van 16 juni 2006 (R.G. 2004/AR/1249) ter zake gesteld het volgende gesteld: “de verslagen met daarin de balans- en resultatenrekening in een vorm die compatibel is met de methode om het geïnvesteerd vermogen voor de prijsbepaling te meten, kunnen, wat betreft de gescheiden boekhouding voor de gereguleerde bedrijfstakken, niet beschouwd worden als informatie die niet openbaar mag worden gemaakt.” (vrije vertaling) (Punt 34, blz. 24).

## 2) Opmerkingen van het Platform en antwoord van het BIPT:

Het Platform meent dat de informatie die wordt gepubliceerd voor de gescheiden boekhouding van Belgacom voor de jaren 2000 tot 2004 niet volstaan om na te gaan dat er geen kruissubsidiëringen bestaan tussen de bedrijfsactiviteiten van die onderneming. Het wenst dat het gemeenschappelijk standpunt van de ERG betreffende de toepassingsmethode van de Aanbeveling van de Commissie C (2005) 3480 inzake scheiding van boekhoudingen en kostenberekeningssystemen wordt ten uitvoer gebracht.

Het Instituut benadrukt dat het doel van dit besluit is om na te gaan of de boekhoudkundige principes die zijn vastgelegd in het koninklijk besluit van 4 oktober 1999 worden nagekomen bij de opstelling van de gescheiden boekhouding. Het Instituut gaat na of de door Belgacom gepubliceerde informatie in overeenstemming is met de voorschriften van dat besluit, en in het bijzonder met artikel 2, § 5. In het kader van de invoering van de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen opgelegd aan Belgacom conform artikel 60 van de wet van 13 juni 2005 zal de lijst met de te publiceren informatie evenwel worden opgesteld rekening houdend met het gemeenschappelijk standpunt van de ERG waarnaar het Platform verwijst. De betrokken operatoren zullen worden uitgenodigd om te reageren op het ontwerpbesluit van het Instituut betreffende de nadere regels voor de tenuitvoerbrenging van de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen.

## 3) Opmerkingen van de rechtspersoon die anoniem wenst te blijven en antwoord van het BIPT:

De rechtspersoon die anoniem wenst te blijven vindt dat de terugkeer naar de nettoboekwaarde, de totale nettoboekwaarde, het ingezette kapitaal en de WACC ontbreken in de gepubliceerde informatie. De rechtspersoon vraagt dat die informatie wordt gepubliceerd en dat de richtlijnen geformuleerd in het gemeenschappelijk standpunt van de ERG betreffende de toepassingsmethode van de Aanbeveling van de Commissie C (2005) 3480 inzake scheiding van boekhoudingen en kostenberekeningssystemen worden geïmplementeerd.

Het Instituut antwoordt dat de lijst met de door Belgacom te publiceren informatie in het kader van de invoering van de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen opgelegd aan Belgacom conform artikel 60 van de wet van 13 juni 2005 zal worden opgesteld rekening houdend met het gemeenschappelijk standpunt van de ERG waarnaar de rechtspersoon verwijst. De noodzaak tot verplichting van de publicatie van de nettoboekwaarde, de totale nettoboekwaarde, het ingezette kapitaal per activiteitenlijn en de WACC zal worden geëvalueerd in het kader van het ontwerpbesluit van het Instituut betreffende de nadere regels voor de tenuitvoerbrenging van de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen.

## **3. Reglementaire Principes van toepassing op de gescheiden boekhouding van 2005 van Belgacom**

Artikel 162 van de wet van 13 juni 2005 luidt als volgt:

“De verplichtingen die aan de operatoren met een sterke machtspositie worden opgelegd door of krachtens de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, alsmede de verplichtingen die worden opgelegd door of krachtens artikel 105bis, lid 7 en lid 9 van diezelfde wet, zoals het luidde voordat het werd opgeheven bij de wet van 13 juni 2005, worden gehandhaafd totdat, na afloop van de relevante marktanalyse waarin ze passen, het Instituut een besluit neemt met betrekking tot elkeen daarvan, overeenkomstig de artikelen 54 tot 56.”

Artikel 109, § 1, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (hierna de wet van 21 maart 1991) legt een verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen op aan Belgacom dat over een sterke machtspositie beschikt op de markten voor spraaktelefonie, huurlijnen en vaste openbare telefoonnetwerken.

Aangezien geen enkele analyse van de relevante markt werd voltooid in 2005, wordt de verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen voor Belgacom op de voormelde markten krachtens artikel 109 van de wet van 21 maart 1991 gehandhaafd voor de gescheiden boekhouding van Belgacom voor 2005.

Artikel 109 van de wet van 21 maart 1991, dat dus wordt behouden en bijgevolg van toepassing is op de gescheiden boekhouding van Belgacom voor 2005, luidt als volgt:

“§ 1. Geen enkele (anticoncurrentiële) subsidiëring ten aanzien van een organisatie met een sterke positie op de betrokken markt, vanuit een telecommunicatiedienst waar die persoon een sterke positie op de betrokken markt heeft naar andere telecommunicatiediensten wordt toegestaan.

Elke organisatie met een sterke positie op een betrokken markt organiseert haar boekhouding zodanig dat de exploitatieresultaten voortvloeiend uit de verschillende telecommunicatiediensten waar zij een sterke positie op een betrokken markt heeft, gescheiden blijven van die voortvloeiend uit de andere telecommunicatiediensten.

§ 2. Ten einde toe te zien op de naleving van de verplichtingen van dit hoofdstuk, legt de Koning, op advies van het Instituut, de boekhoudkundige principes vast die de leverancier van de dienst moet toepassen. In dat kader verstrekt deze aan het Instituut of zijn gevolmachtigden alle noodzakelijke inlichtingen. De vertrouwelijkheid van die inlichtingen wordt door het Instituut gegarandeerd.

Het Instituut controleert de naleving van de boekhoudkundige principes die zijn vastgesteld in het koninklijk besluit bedoeld in het vorige lid. Elk jaar wordt een overeenstemmingsverklaring gepubliceerd.”

De boekhoudkundige principes vermeld in paragraaf 2 van artikel 109 werden vastgelegd in het voormelde koninklijk besluit van 4 oktober 1999.

Artikel 2, § 1, van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999 handhaaft een zekere verdeling in bedrijfsactiviteiten, conform het volgende:

*De organisaties met een sterke positie op de telecommunicatiemarkt splitsen hun exploitatiekosten, geïnvesteerd vermogen en inkomsten ten minste naar de volgende algemene bedrijfsactiviteiten op:*

*1° kernnetwerk (geschakelde infrastructuur). De kernnetwerkactiviteit omvat de levering van interconnectiediensten, doorvoerdiensten en diensten aan de telecommunicatieoperatoren;*

*2° lokaaltoegangsnetwerk (local-loop-infrastructuur). De lokaaltoegangsnetwerkactiviteit omvat de levering van aansluitingen op het telefoonnetwerk;*

*3° detailhandel. De detailhandel-activiteit omvat de activiteiten die voornamelijk verband houden met de commerciële levering van vaste-telefoondiensten en huurlijnen aan*

*eindgebruikers. Het Instituut kan vragen dat voor elke "retail"-activiteit die aan regels is onderworpen een aparte boekhouding wordt bijgehouden;*

*4°overige activiteiten. Het Instituut kan een verdere uitsplitsing van deze boekhouding vragen.*

Artikel 109 voorziet niet in een auditprocedure van de gescheiden boekhouding door een auditeur buiten het Instituut. Sedert het boekjaar 2000 heeft Belgacom evenwel het initiatief genomen om zijn gescheiden boekhouding voor onderzoek voor te leggen aan een auditeur. Het Instituut heeft het verslag van de auditeur met betrekking tot de gescheiden boekhouding van Belgacom voor 2005 gebruikt in het kader van zijn controle op de naleving van de boekhoudkundige principes die zijn vastgelegd in het koninklijk besluit van 4 oktober 1999.

Dit besluit vormt de in paragraaf 2 van artikel 109 bedoelde overeenstemmingsverklaring.

De structuur van het besluit volgt de structuur van artikel 2 van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999:

- opsplitsing van de exploitatiekosten, het geïnvesteerd vermogen en de inkomsten over de algemene bedrijfsactiviteiten;
- toewijzing van de kosten, het geïnvesteerde vermogen en de inkomsten conform het principe van kostenveroorzaking;
- voldoende detaillering van het kostenberekeningssysteem om de kosten aan gesplitste netwerkcomponenten te kunnen toewijzen
- identificatie en validering van de niet-toerekenbare kosten op een aparte rekening en goedkeuring van de toerekening ervan;
- bepaling van de waarde van de netwerkactiva tegen hun toekomstgerichte of huidige waarde;
- publicatie van een winst- en verliesrekening, alsook van het vast kapitaal voor de investeringen;
- identificatie van de waardering van de interne verrekeningen van de ene bedrijfsactiviteit bij de andere.

#### **4. Verdeling van de exploitatiekosten, het geïnvesteerde vermogen en de inkomsten over de voornaamste bedrijfsactiviteiten**

In de gescheiden boekhouding van Belgacom voor 2005 werden de operationele kosten, het ingezette kapitaal en de inkomsten uitgesplitst in vier bedrijfsactiviteiten (Figuur 1).



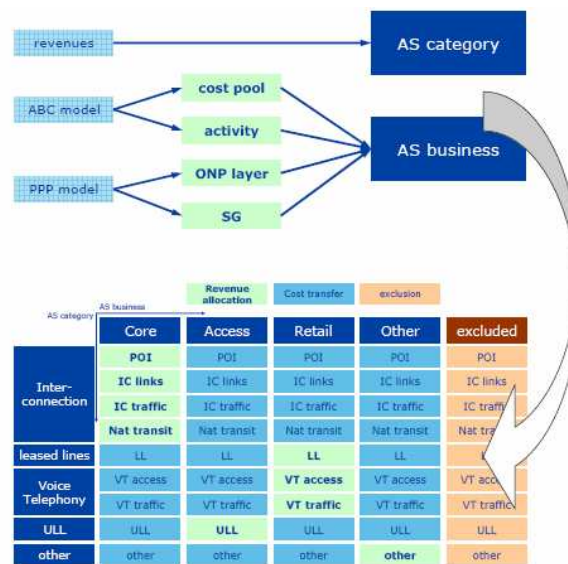
Figuur 1. Bedrijfsactiviteiten

De kosten en de inkomsten van de producten worden ingedeeld volgend productcategorie. Deze productcategorieën behoren tot de geaggregeerde productcategorieën (Figuur 2).

Aggregated Product Category	Product Category
Interconnection	Point of Interconnection (POI)
	IC links
	IC traffic
	National Transit
Leased Lines (LL)	Leased Lines
Voice Telephony	Voice Telephony -Access
	Voice Telephony -Traffic
Local Loop Unbundling (ULL)	Local Loop Unbundling (ULL)
Other Products	Other Products

Figuur 2. Geaggregeerde productcategorieën en productcategorieën

De inkomsten en de kosten van de productcategorieën worden uitgesplitst volgens de vier bedrijfsactiviteiten (Figuur 3). Bepaalde kosten worden niet opgenomen.



Figuur 3. Toewijzing van de inkomsten en de kosten van de productcategorieën volgens de activiteiten

Om een verband te leggen tussen de inkomsten en de kosten uit de verschillende activiteiten, worden verrekeningen uitgevoerd. Dankzij deze verrekeningen kan worden bepaald hoe de verschillende activiteiten bijdragen tot de producten en diensten van de andere activiteiten (zie punt 10).

***De uitsplitsing van de diensten die Belgacom in 2005 heeft voorgesteld, is gepast ten aanzien van de eisen van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999.***

### 5. Toewijzing overeenkomstig het beginsel van kostenveroorzaking

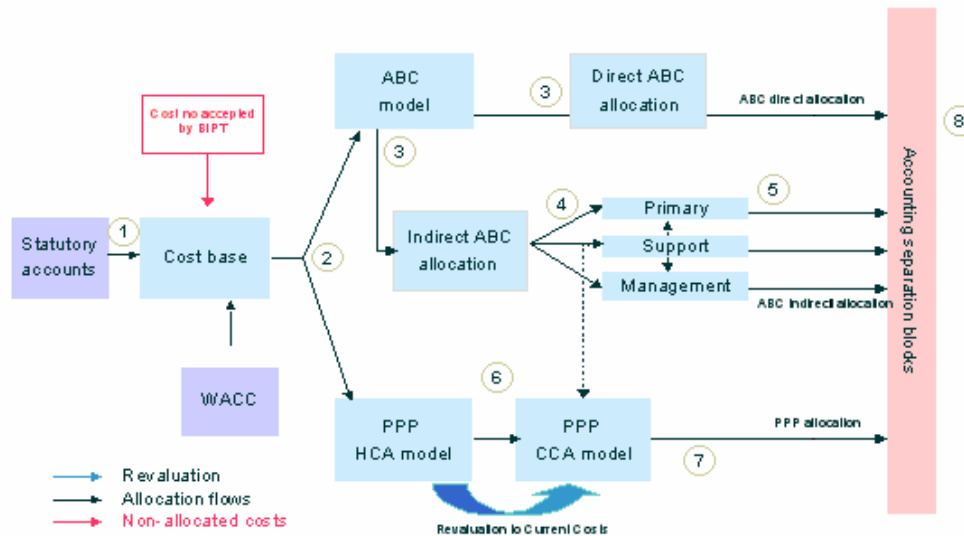
Het causaliteitsbeginsel zegt dat inkomsten, kosten, activa en passiva moeten worden toegewezen aan het kostenonderdeel, de dienst en taak in overeenstemming met de activiteiten die ervoor zorgen dat de inkomsten worden verdiend, de kosten worden opgelopen, de activa worden verworven of de passiva ontstaan.

De kosten uit de modellen ABC en PPP worden toegewezen aan de activiteiten en aan de productcategorieën conform het principe van kostenveroorzaking.

***De toewijzing van de kosten die in 2005 werd uitgevoerd, is gepast ten aanzien van de eisen van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999.***

## 6. Voldoende detaillering van het kostenberekeningssysteem

De kostenmodellen ABC en PPP van Belgacom wijzen in verschillende stappen de kosten toe aan gesplitste netwerkcomponenten (figuur 4).



Figuur 4. Stappen van toewijzing van de kosten aan gesplitste netwerkcomponenten

### 6.1. Verzoening tussen de statutaire boekhouding en de kostenbasis van de gescheiden boekhouding

De informatiebron die wordt gebruikt als inputgegevens voor het model van gescheiden boekhouding is de statutaire boekhouding. Er worden een aantal aanpassingen doorgevoerd voordat de toewijzing wordt aangevat:

- de kapitaalkosten worden bij de kostenbasis opgeteld. De kapitaalkosten worden berekend als de Net Book Value-activa (NBV) vermenigvuldigd met de WACC;
- sommige kosten worden door het BIPT niet aanvaard voor de tarieven van het referentie-interconnectieaanbod (BRIO) en worden uitgesloten van de totale kostenbasis.

### 6.2. Splitsing van de kostenbasis tussen netwerkgebonden en niet-netwerkgebonden kosten

In de tweede stap wordt de totale kostenbasis opgesplitst tussen het ABC-model en het PPP-model:

- het ABC-model wordt gebruikt om niet-netwerkkosten zoals commerciële kosten en managementkosten toe te wijzen;
- het PPP-model wordt gebruikt om netwerkgebonden kosten toe te wijzen aan boekhoudkundig gescheiden blokken.

In deze stap worden de kosten gegroepeerd in kostenpools (logische eenheden die soortgelijke activiteiten uitvoeren) en in homogene kostenpools (homogene groeperingen van kosten die een soortgelijke functie vervullen, of in geval van personen, met een soortgelijke werkschrijving).

### 6.3. Uitsplitsing van de ABC-kosten in directe en indirecte kosten

De ABC-kosten worden uitgesplitst in directe en indirecte kosten:

In het model zijn de directe kosten de kosten die rechtstreeks aan de producten kunnen worden toegewezen. Maken daarvan deel uit: de CPE, de interconnectievergoedingen, de commissies betaald aan derden en de loonkosten voor sommige afdelingen, zoals de telefooninlichtingendiensten. De toewijzingsleutels daarvan worden bepaald op grond van de kostenpools en homogene kostenpools.

In het model zijn de indirecte kosten de kosten die niet rechtstreeks aan de producten kunnen worden toegewezen.

#### 6.4. Toerekening van indirecte kosten aan de activiteiten

De toerekening van indirecte kosten aan de activiteiten kan in twee stappen worden onderverdeeld:

- de indirecte kosten worden gerangschikt in drie soorten van activiteiten: primaire, management- en ondersteunende activiteiten;
- de ondersteunende activiteiten worden toegewezen aan management- en primaire activiteiten, het PPP-model en rechtstreeks aan de producten.

##### 6.4.1. Klassering van indirecte kosten: primaire, management- en ondersteunende activiteiten

In de eerste tussenstap worden de indirecte kosten onderverdeeld in drie soorten activiteiten:

- primaire activiteiten zijn activiteiten die de levering van producten en diensten aan klanten direct ondersteunen, waaronder strategie, product- en marktmanagement, uitvoering, garantie, facturering en inning, netwerkplanning, -engineering en -ontwikkeling;
- de managementactiviteiten zijn activiteiten die vereist zijn om het bedrijf te leiden en die losstaan van de netwerkactiviteiten en de commerciële activiteiten, waaronder human resources, financiën, administratie, het beheer van wijzigingen en inspanningen ter verbetering;
- ondersteunende activiteiten zijn activiteiten die hoofdzakelijk de realisatie van andere activiteiten steunen, waaronder logistiek, de bevoorradingsketen, de apparatuurdiensten en de IT-diensten.

##### 6.4.2. Toerekening van ondersteunende kosten aan managementactiviteiten, primaire activiteiten en het PPP-model

In de tweede tussenstap rekent Belgacom ondersteunende kosten van stap 6.4.1 toe aan activiteiten.

De kosten van een ondersteunende activiteit worden trapsgewijs toegewezen. De kosten van de IT-diensten worden het eerst verdeeld, gevolgd door de kosten van de bevoorradingsketen, alsook de apparatuurdiensten. Er is rekening gehouden met twee criteria in het principe van trapsgewijze toewijzing:

- relevantie: de hoogste kosten worden het eerst toegewezen;
- kostenveroorzaking: de kosten moeten worden toegewezen aan de producten die aan de oorsprong liggen van de kosten.

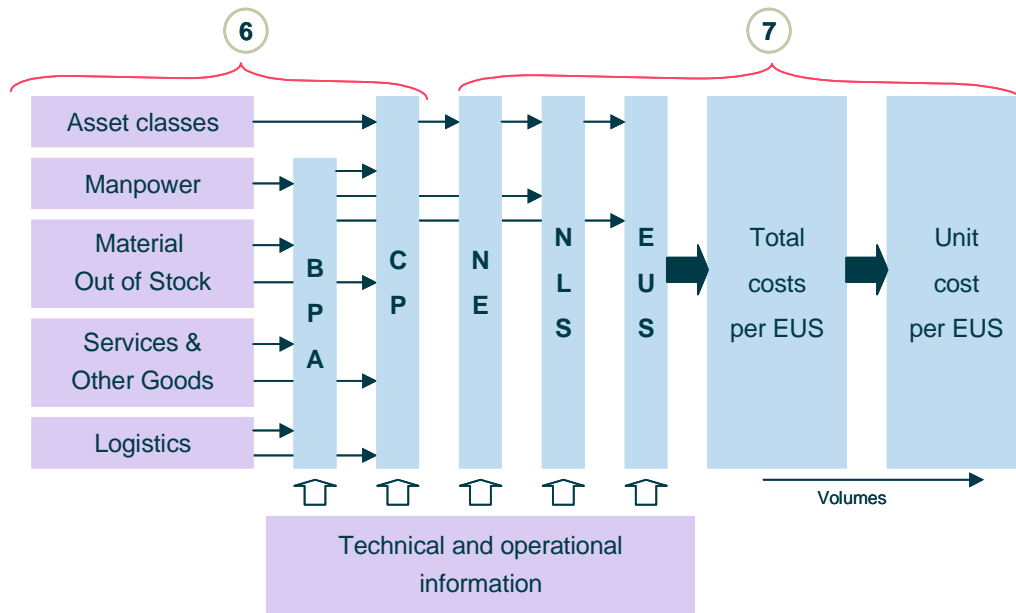
#### 6.5. Toerekening van kosten van primaire activiteiten en van managementactiviteiten aan de producten

De vijfde en laatste stap van het ABC-model bestaat erin de primaire activiteiten en de managementactiviteiten toe te wijzen.

Het Excelmodel inzake gescheiden boekhouding detailleert het resultaat van de toerekening van de categorieën van primaire activiteiten en managementactiviteiten aan de eindgebruikersdiensten.

## 6.6. PPP-model

Het PPP-model heeft tot doel de netwerkkosten toe te wijzen aan de producten. De functionele beschrijving die door Belgacom is verstrekt, detailleert punt per punt het toewijzingsproces in 2005. In het bijzonder legt Belgacom het toewijzingsproces voor dat in de onderstaande figuur wordt weergegeven.



Figuur 5. Toerekening van de netwerkkosten aan de producten

De eerste stap van het PPP-model wordt verdeeld in twee fases:

- revaluatie van activa;
- groepering van de kostenbronnen in kostenpools.

### 6.6.1. Revaluatie van activa

Voordat het proces van PPP-toewijzing wordt gestart, worden de netwerkactiva gerevalueerd in huidige kosten en worden vervolgens de jaarlijkse kosten berekend. Om de jaarlijkse kosten te berekenen wordt de Tilted Annuity Method (TAM) gebruikt.

### 6.6.2. Groepering van de kostenbronnen in kostenpools.

Net als bij het ABC-model moeten bij het PPP-model de kostenbronnen vanuit het algemene grootboek (zowel de afschrijving als de algemene uitgaven) worden gegroepeerd in een kleiner en beter hanteerbaar aantal kostenpools. Een kostenpool kan bijvoorbeeld een type van uitrusting, een soort kabel of de kosten van een systeem voor netwerkbeheer zijn. Voor die taak combineert Belgacom de gerevalueerde klassen van activa en de operationele uitgaven voor het netwerk op basis van de technische en operationele informatie.

### 6.7. Toerekening van de kostenpools aan de eindgebruikersdiensten (producten)

De toerekening van netwerkkostenpools aan de eindgebruikersdiensten verloopt in drie stappen:

- toewijzing van kostenpools aan netwerkelementen - netwerkelementen kunnen worden beschouwd als de bouwstenen van de netwerkinfrastructuur;
- toewijzing van netwerkelementen aan netwerklaagdiensten - netwerklaagdiensten kunnen worden beschouwd als intermediaire diensten die worden verstrekt door een

bepaalde netwerklaag aan een andere netwerklaagdienst, of aan een eindgebruikersdienst;

- toewijzing van de netwerklaagdiensten aan de eindgebruikersdiensten - eindgebruikersdiensten zijn de diensten die werkelijk aan de klant worden verstrekt. Ze bestaan uit een of meer netwerklaagdiensten.

#### 6.8. Gescheiden boekhouding - verrekeningskosten

Op het einde van de boekhoudkundige opsplitsing heeft Belgacom aparte reglementaire rekeningoverzichten voorgelegd voor elk van de vier boekhoudkundig gescheiden blokken: retail, local, core en andere. In het Belgacommodel worden die gescheiden blokken over de volgende diensten verdeeld:

- retail – verkeer, toegang, huurlijnen;
- local – ontbundeling van het aansluitnetwerk (LLU);
- core – nationale gespreksdoorgifte, interconnectieverbindingen, interconnectieverkeer, interconnectiepunten (Pol);
- overige bedrijfsactiviteiten – andere.

Om alle kosten te doen overeenstemmen met de betrokken inkomsten, worden tussen de bedrijfssectoren kosten verrekend. De voorstelling van die verrekeningskosten in de gescheiden boekhouding levert een transparante identificatie op van de manier waarop de verschillende takken van de onderneming bijdragen tot de diensten en producten die door een andere tak worden geleverd.

***Het niveau van detaillering van de kostenberekeningsmodellen van Belgacom, is gepast ten aanzien van de eisen van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999.***

#### **7. Identificatie en validering van de niet-toerekenbare kosten en goedkeuring van de toerekening ervan**

De definitie van directe kosten die door Belgacom wordt gehanteerd in zijn model van gescheiden boekhouding is niet in overeenstemming met de definitie van de ERG. Belgacom definieert directe kosten als kosten die geheel en ondubbelzinnig zijn opgelopen tegenover gespecificeerde diensten; daarom is het aandeel van de directe kosten klein in vergelijking met wat we zouden verwachten.

Dat verschil in definities heeft echter geen werkelijke invloed op de resultaten van de gescheiden boekhouding. Bovendien is met de definities die door Belgacom worden gebruikt, rekening gehouden in het besluit van het BIPT van 22 augustus 2007 betreffende het kostenberekeningssysteem.

***De identificatie van de indirecte kosten, hun validering en toerekening in de kostenmodellen van Belgacom, is gepast ten aanzien van de eisen van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999.***

#### **8. Bepaling van de waarde van de netwerkactiva tegen hun toekomstgerichte of huidige waarde**

De netwerk- en IT-kosten worden geëvalueerd in lopende kosten (CCA). Die kosten worden gedevalueerd volgens de TAM-methode (Tilted Annuity Method). De andere kosten worden behouden op hun historische waarde.

Belgacom heeft drie methodes aangenomen bij de waardering van de netwerkactiva. Om de huidige kosten te weerspiegelen, worden activa die in het ABC-model worden behandeld, niet aangepast. De revaluatiemethoden die door Belgacom worden toegepast zijn: inventaris, indexering en 'ongewijzigd laten'. De gebruikte afschrijvingsmethode is de TAM. FDA's (fully depreciated assets) zijn inbegrepen maar er wordt gebruikgemaakt van economische levensduur.

De drie gebruikte methoden worden hieronder samengevat:

- Inventaris - de revaluatie geschiedt door het volume van elk specifiek type van uitrusting dat momenteel in het netwerk is geïnstalleerd te vermenigvuldigen met de huidige gemiddelde kostprijs ervan per eenheid. De huidige kostprijzen per eenheid zijn gebaseerd op de prijzen die zijn vastgelegd in de huidige kaderovereenkomsten die Belgacom met zijn leveranciers heeft afgesloten.
- Indexering - de investeringen voor elk jaar worden vermenigvuldigd met de prijsindex van het betrokken jaar. De prijsindex is gelijk aan de verhouding van de huidige prijs tot de historische prijs van de equivalente dienst of het equivalente product. Belgacom definieert drie types van prijsindexen: indexcijfer voor arbeid, indexcijfers voor de diensten verstrekt door externe bedrijven en het indexcijfer voor materiaal.
- 'Ongewijzigd laten' – geen revaluatie. Deze methode is bruikbaar voor kosten met een heel korte afschrijvingsperiode of voor software-intensieve producten.

De aanpak van Belgacom bestaat erin zo vaak mogelijk de inventarismethode te gebruiken.

De methode voor de berekening van de vervangingskosten van de switchingactiva die Belgacom gebruikt in de gescheiden boekhouding van 2005 verschilt van de methode die het BIPT gebruikt vanaf BRIO 2005. De waardering door Belgacom leidt tot een hogere waarde van de switchingactiva dan de waarde bepaald door het BIPT in het kader van het BRIO.

Belgacom verzet zich tegen de toepassing in de gescheiden boekhouding van de methode die het BIPT hanteert in verband met de waardering van het switchingnetwerk. Volgens Belgacom moet de gescheiden boekhouding een getrouw beeld geven van de operationele en technische logica van zijn verschillende bedrijfsactiviteiten en productcategorieën, en zou het onlogisch zijn om in de gescheiden boekhouding parameters en methodes op te nemen die niet rechtstreeks verband houden met de operationele realiteit van Belgacom. Terwijl de Gross Replacement Cost (GRC) in het kader van het BRIO volgens het BIPT geacht wordt kosten te vertegenwoordigen die een nieuwkomer zou betalen om een soortgelijk netwerk aan te leggen als dat van Belgacom in een context van groei, wordt de GRC in het kader van de boekhoudkundige scheiding geacht de kosten te vertegenwoordigen die een verticaal geïntegreerde operator oploopt in de reële context waarin hij zich ontwikkelt, namelijk een context van onderhoud wat de switchingactiviteit betreft. Belgacom voegt daaraan toe dat gescheiden boekhouding en kostenbasering van de wholesaletarieven twee verschillende verplichtingen vormen met andere doeleinden. Aangezien de verplichting tot gescheiden boekhouding vooral verbonden is aan het gebrek aan kruissubsidiëring in het voormalige kader, mag de gescheiden boekhouding niet worden gebruikt als middel om de naleving van het principe van kostenbasering a posteriori te verifiëren.

De waardering van de netwerkactiva op basis van de toekomstgerichte of huidige waarde van een efficiënte exploitant, d.i. de waarde die zou gelden indien de markt onderhevig zou zijn aan een strikte concurrentie, een essentieel element is van de huidigekostenboekhouding (CCA). Het doel van de gescheiden boekhouding bestaat erin de prestaties van bepaalde bedrijfsonderdelen zo getrouw mogelijk weer te geven, als hadden zij als zelfstandige ondernemingen geopereerd. Het BIPT is van oordeel dat als de revaluatie van de activa op basis van de huidige kosten niet correct wordt uitgevoerd, dit een invloed kan hebben op het rentabiliteitsniveau van sommige bedrijfsactiviteiten en dus de NRI die moet nagaan of er geen concurrentieverstorende kruissubsidiëring is, op een dwaalspoor kan brengen.

De revisor Ernst & Young heeft daarbij geen voorbehoud gemaakt. In het verleden heeft de consultant Analysis geen enkel groot probleem vastgesteld bij de revaluatie van de switchingactiva door Belgacom, waaruit kan worden afgeleid dat de revaluatie in lijn is met deze van andere operatoren.

***Het BIPT vindt dat het niet gerechtvaardigd is om bij de revaluatiemethode een voorbehoud te maken. De revaluatiemethode die Belgacom heeft aangenomen voor de gescheiden boekhouding van 2005 is bijgevolg gepast ten aanzien van de eisen van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999. Het Instituut raadt echter aan dat in de toekomst de***

**revaluatiemethode die in het kader van de gescheiden boekhouding wordt gebruikt, wordt afgestemd op diegene die door het BIPT is vastgesteld in het kader van BRIO.**

**9. Publicatie van een winst- en verliesrekening, alsook van het vast kapitaal voor de investeringen**

Het model van gescheiden boekhouding van Belgacom doet geen opgave van het geïnvesteerde vermogen voor elke aparte taak.

Een opgave van het geïnvesteerde kapitaal doen, kan consistentieproblemen met zich brengen aangezien enkel de netwerk- en IT-kosten worden geëvalueerd in lopende kosten.

Conform artikel 2, § 5, van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999 is Belgacom verplicht om een winst- en verliesrekening alsook het vaste kapitaal voor de investeringen te publiceren. Voor de gescheiden boekhouding van Belgacom voor 2005 aanvaardt het Instituut dat deze publicatie plaatsvindt na de publicatie van deze overeenstemmingsverklaring, die zich bijgevolg niet mag uitspreken over de inachtneming door Belgacom van de publicatieverplichting waarin deze sectie voorziet.

**De publicatie dient binnen een maand na de publicatie van dit besluit plaats te vinden. De publicatie door Belgacom dient op zijn website te geschieden. Er zal een link worden geplaatst op de website van het BIPT. Die link zal toegang verschaffen tot de informatie gepubliceerd op de site van Belgacom.**

**Conform artikel 109, § 2, van de wet van 21 maart 1991 is het Instituut verplicht om de inachtneming van de boekhoudkundige principes vastgelegd in het KB van 4 oktober 1999 te controleren, wat ook de publicatie door Belgacom van de voormelde informatie omvat. Toch zal deze controle in principe niet het voorwerp uitmaken van een tweede overeenstemmingsverklaring aangezien de inachtneming van de publicatieverplichting door Belgacom in principe moet voortvloeien uit de publicatie zelf.**

**10. Identificatie van de waardering van de interne verrekeningen van de ene bedrijfsactiviteit bij de andere**

De interne verrekeningen tussen activiteiten werden uitgevoerd om de inkomsten en de kosten van de bedrijfsactiviteiten in overeenstemming te brengen (Figuur 11).

<b>TRANSFERS</b>	<b>Core Network</b>	<b>Local access</b>	<b>Retail</b>	<b>Other businesses</b>
Core Network		Confidential	Confidential	Confidential
Local Access	Confidential		Confidential	Confidential
Retail	Confidential	Confidential		Confidential
Other businesses	Confidential	Confidential	Confidential	

<b>From Core network to -&gt;</b>	<b>Local access</b>	<b>Retail</b>	<b>Other businesses</b>
Traffic	Confidential	Confidential	Confidential
Access	Confidential	Confidential	Confidential
ULL	Confidential	Confidential	Confidential
Leased lines	Confidential	Confidential	Confidential
National Transit	Confidential	Confidential	Confidential
IC links	Confidential	Confidential	Confidential
IC traffic	Confidential	Confidential	Confidential
POI	Confidential	Confidential	Confidential
Other	Confidential	Confidential	Confidential

<b>From Local access to -&gt;</b>	<b>Core Network</b>	<b>Retail</b>	<b>Other businesses</b>
Traffic	Confidential	Confidential	Confidential
Access	Confidential	Confidential	Confidential
ULL	Confidential	Confidential	Confidential
Leased lines	Confidential	Confidential	Confidential
National Transit	Confidential	Confidential	Confidential
IC links	Confidential	Confidential	Confidential
IC traffic	Confidential	Confidential	Confidential
POI	Confidential	Confidential	Confidential
Other	Confidential	Confidential	Confidential

Figuur 6. Tabel met interne verrekeningen tussen activiteiten

Het model van gescheiden boekhouding omvat de tabellen met eenheidskosten in verband met de transmissie en de schakeling. De voorstelling van kosten per eenheid voor alle diensten zou de transparantie van de berekening van de verrekeningskosten evenwel nog verhogen.

**De identificatie van de waardering van de interne verrekeningen tussen bedrijfsactiviteiten is gepast ten aanzien van de eisen van het koninklijk besluit van 4 oktober 1999.**

## 11. Audit van de gescheiden boekhouding van 2005

De taak van de onafhankelijke auditeur bestaat in hoofdzaak erin te verifiëren dat de gescheiden rekeningen zijn opgesteld conform het onderliggende kostenberekeningssysteem en dat de gescheiden boekhouding voldoet aan de Belgische reglementaire principes inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving van het schema van de gescheiden boekhouding.

Het resultaat van de audit dient te worden geformaliseerd in een verslag over de auditwerkzaamheden dat de uitgevoerde audit beschrijft, alsook over de conclusies die eruit kunnen worden getrokken. Daarnaast dient een overeenstemmingsverklaring te worden opgesteld.

De opdracht van de auditeur (Ernst & Young) sloeg in essentie op de volgende punten:

- de controle van het model van de niet-netwerkkosten en de link met de boekhoudkundige scheiding (Local Access, Core Network, Retail en Other);
- de controle van het model van de netwerkkosten en de link met de boekhoudkundige scheiding (Local Access en Core Network);
- de opstelling van een overeenstemmingsverklaring met betrekking tot het model van gescheiden boekhouding 2005;
- de formulering van antwoorden op de vragen van het BIPT betreffende de controle van de gescheiden boekhouding en de onderliggende kostenmodellen voor 2005.

De auditeur heeft eveneens de tenuitvoerbrenging van de tijdens de vorige boekjaren geformuleerde aanbevelingen gecontroleerd. Sommige aanbevelingen blijven van toepassing in 2005. De auditeur heeft naar aanleiding van de controle van 2005 aanbevelingen geformuleerd.

De auditeur is vertrokken van het principe dat de aanpak en de werking van de kostenmodellen en van het model van de gescheiden boekhouding voor 2004 werden aanvaard door het BIPT. Bij de controle van het boekjaar 2005 werd de aandacht dan ook vooral gevestigd op de wijzigingen van de aanpak tussen 2004 en 2005 alsook op de werking van de betrokken modellen tijdens 2005.

De toewijzing van respectievelijk de IT-kosten en de netwerkkosten werd herzien in 2005, wat invloed had op respectievelijk één en acht stappen van de kostentoewijzing in het geïntegreerde model van 34 stappen. De auditeur heeft de negen stappen van toewijzing niet volledig gecontroleerd maar hij heeft een beperkte herziening uitgevoerd op basis van alternatieve tests. Deze aanpak levert niet het niveau van redelijke zekerheid op dat de internationale auditnormen eisen op het stuk van de overeenstemming van die negen stappen met de relevante eisen van het voormelde wettelijke kader.

***Volgens de auditeur, onder voorbehoud van de impact van mogelijke wijzigingen die nodig hadden kunnen blijken indien er voldoende zekerheid was wat betreft de conformiteit van de negen voormelde stappen, en rekening houdend met de commentaar in de tweede paragraaf hiervoor, voldeed Belgacom per 31 december 2005 in alle materiële opzichten aan de bepalingen inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving van het schema van gescheiden boekhouding, zoals voorgeschreven door artikel 109 van de wet van 21 maart 1991 (en bijbehorende bepalingen voor de telecommunicatiesector), alsook door het koninklijk besluit van 4 oktober 1999 ter uitvoering van dit wetsartikel.***

## 12. Algemene conclusie

Met inachtneming van het advies van de auditeur, neemt het Instituut de volgende besluiten:

1. Het Instituut verklaart dat de methode voor de opstelling van de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2005 in overeenstemming is met de

boekhoudkundige principes vastgelegd in het koninklijk besluit van 4 oktober 1999, aangezien artikel 2, paragraaf 5, van dat besluit nog het voorwerp dient uit te maken van een controle door het Instituut en dus niet onder deze overeenstemmingsverklaring valt.

2. Belgacom is in het algemeen verplicht om rekening te houden met de aanbevelingen van de auditeur.
3. Belgacom is verplicht om binnen een maand na de publicatie van dit besluit de resultatenrekening en het vast kapitaal voor de investeringen voor zijn gescheiden boekhouding van 2005 te publiceren. Het BIPT zal toezien op die publicatie. De publicatie door Belgacom dient te gebeuren op zijn website en dient gemakkelijk en gratis toegankelijk te zijn. Er zal een link worden geplaatst op de website van het BIPT. Die link zal toegang verschaffen tot de informatie gepubliceerd op de site van Belgacom.

### **13. Beroepsmogelijkheden**

Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 kan tegen dit besluit beroep worden ingesteld bij het hof van beroep te Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel binnen zestig dagen na de kennisgeving ervan. Het hoger beroep wordt ingesteld: 1° bij akte van een gerechtsdeurwaarder die aan de tegenpartij wordt betekend; 2° bij een verzoekschrift dat, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, ingediend wordt op de griffie van het gerecht in hoger beroep; 3° bij ter post aangeteken de brief die aan de griffie wordt gezonden; 4° bij conclusie, ten aanzien van iedere partij die bij het geding aanwezig of vertegenwoordigd is. Met uitzondering van het geval waarin het hoger beroep bij conclusie wordt ingesteld, vermeldt de akte van hoger beroep, op straffe van nietigheid de vermeldingen van artikel 1057 van het gerechtelijk wetboek.

M. Van Bellinghen  
Lid van de Raad

G. Deneff  
Lid van de Raad

C. Rutten  
Lid van de Raad

E. Van Heesvelde  
Voorzitter van de Raad